

обов'язок, постійно підвищує майстерність і стоїть на рівні останніх досягнень теоретичної та практичної юриспруденції). [3]

.Основними показниками правової культури є:

- відповідність права вимогам справедливості та свободи;
- рівень правосвідомості громадян та посадових осіб;
- рівень правотворчої та правореалізаційної культури;
- рівень якості роботи правоохоронних органів;
- якість системи законодавства, певний рівень законності і правопорядку;
- участь громадян в управлінні державою, стан законності і правопорядку. [2]

Виключно важливе значення має проблема подолання правового нігілізму співробітників Національної поліції, низького професіоналізму, невміння розібратися в конкретних життєвих ситуаціях, давати їм правильну юридичну оцінку, в результаті чого з'являється незаконні та необгрунтовані рішення. Необхідно відмовитися від підготовки «працівників-середнячків». Майбутнім професіоналам доцільно викладати юридичні науки на основі думки вчених, юридичних шкіл, приділяти увагу розвитку творчого розуміння правових проблем, що виникають в суспільстві, давати їм необхідні практичні навички, особливо, більше можливості спілкування з діючими співробітниками. [3]

Необхідно розуміти, що правова культура поліцейського повинна бути вищою в порівнянні з правовою культурою інших громадян. [3]

Державно-правові реформи, що відбуваються в Україні, принципово змінили ставлення до юридичної грамотності населення, до підготовки фахівців-юристів та співробітників в сфері правоохоронної діяльності. [3]

Внаслідок особливих суспільних функцій і особливого правового статусу співробітників поліції, їх правова культура має певну специфіку не тільки у порівнянні із правовою культурою суспільства, але й стосовно загально-професійної правової культури. [3]

Список використаних джерел:

1. Правосвідомість і правова культура як базові чинники державотворчого процесу в Україні: Автор. Колектив./Харків: Право, 2009. - 359с.
2. Калиновський Ю.Ю. Правосвідомість українського суспільства: генеза та сучасність Ю. Ю. Калиновський./Київ: Правова єдність, 2008.- 288 с.
3. Єгоров О. П. Культура і правова культура: їх взаємозв'язок та взаємообумовленість Єгоров О.П./Дніпропетровськ: Право і суспільство, 2011. - 250с.
4. Гіда Є.О., Білольоров Є. В., Завальний А. М. Теорія держави та права: підручник/ Є.О. Гіда,Є.В. Білольоров, А.М. Завальний./ Київ. : Знання, 2011. - 576с.

**Курсант Дніпропетровського
державного університету
внутрішніх справ**

Чуприна Андрій Володимирович

ДЕМОКРАТІЯ ЯК ВЛАДА НАРОДУ: КРИТИЧНІ ЗАУВАГИ

На сьогодні більшість держав світу сприйняли важливість і значимість демократичних цінностей для розвитку суспільства. У цілому погоджуючись із цим положенням, необхідно, зважаючи на об'єктивність як принцип наукового пізнання («з необхідністю вимагає розгляду державно-правових явищ у всій багатогранності, складності та суперечливості, виходячи з сукупності позитивних і негативних моментів, незалежно від їх суб'єктивного сприйняття та оцінки» [1, с. 21]) врахувати і недоліки демократії.

Слід зауважити, у природі існує стійка ієрархія влади. Можна упевнено стверджувати, що імперативом є коли найкращі представники виду займають керуюче положення серед інших, якщо щось трапляється з теперішнім лідером то його місце одразу ж займає найкращий на даний момент – це аксіома життя, кожен веде боротьбу задля того, щоб просунутись в цій ієрархії і зайняти

вигідніше становище у суспільстві. Завжди знайдеться, хтось розумніший чи сильніший, той який матиме кращу вдачу і міцніший характер на відміну від більшості людей і той який буде нав'язувати всім іншим свою думку. Саме цим явищем пояснюється виникнення і існування публічної влади і яка б не була форма державного режиму відносна більшість завжди буде під контролем меншості.

Довгий час участь громадян в політичному житті держави була недосяжною. Проблема участі громадян у політиці нерозривно пов'язана з виникненням конституційної держави і розвитком демократії. Більшість сучасних конституцій передбачають загальне виборче право. Еталоном забезпечення виборчого права прийнято вважати держави, у яких встановлено демократичний режим.

Світова думка щодо форми державного режиму пройшла безліч етапів свого розвитку, історія є свідком жорстких тоталітарних і ліберальних демократичних держав.

Диктатура є явним проявом того, як публічна влада нав'язує свою думку громадськості. Проблема полягає у тому, що рано чи пізно диктатора змінить інший за допомогою того самого ж перевороту, а постійні конфронтації в середині держави поступово призводять до її ослаблення. Тому серед більшості країн світу можна спостерігати тенденцію переходу держав до демократії, але чи можна вважати це прогресом?

Демократія передбачає широкий обсяг політичних і громадянських прав людини, активну участь громадян у формуванні та діяльності органів державної влади, визнання волі народу єдиним джерелом державної влади. Основною перевагою цього режиму є так звана «влада народу», яка здійснюється через вибори, референдум та інші форми безпосередньої демократії. Слід зауважити, відповідно до рішення Конституційного Суду України у справі за конституційним поданням 60 народних депутатів України про офіційне тлумачення положень частини першої статті 103 Конституції України в контексті положень її статей 5, 156 та за конституційним зверненням громадян Галайчука Вадима Сергійовича, Подгорної Вікторії Валентинівни, Кислої Тетяни Володимирівни про офіційне тлумачення положень частин другої, третьої, четвертої статті 5 Конституції України (справа про здійснення влади народом) «Положення частини другої статті 5 Конституції України «носієм суверенітету і єдиним джерелом влади в Україні є народ» треба розуміти так, що в Україні вся влада належить народові. Влада народу є первинною, єдиною і невідчужуваною та здійснюється народом шляхом вільного волевиявлення через вибори, референдум, інші форми безпосередньої демократії у порядку, визначеному Конституцією та законами України, через органи державної влади та органи місцевого самоврядування, сформовані відповідно до Конституції та законів України» [2]. Тому такою популярністю користується демократія, яка дарує суспільству відчуття того, що своїм голосом на виборах громадяни якимсь чином вплинуть на політику обраного, тому що нічого не гарантує виконання ним даних обіцянок напередодні виборів.

Без сумніву обрання глави держави чи депутатів рад впливає на подальшу долю держави, але чи дійсно громадяни впливають на неї після виборів? Згадайте скільки обіцянок роблять кандидати на передодні виборів заради привернення більшої кількості виборців і чи хоч одна з них виконується?

Щодо права бути обраним, кожен із громадян, який відповідає мінімальним вимогам, може балотуватися на пост депутата, але чи кожен з тих хто відповідає відповідним вимогам має достатньо коштів, щоб скласти конкуренцію на агітаційному етапі, де той кандидат, який витратить більше грошей на передвиборну рекламу і різні «послуги» для населення буде обраним.

Якщо поглянути з боку здорового глузду, то зрозуміло, що не так багато майбутніх депутатів будуть витрачатись не розраховуючи на повернення своїх «вкладень» з деяким процентом. А щодо виборів президента – це забаганка не для рядових працівників. Якщо не враховувати передвиборну агітацію, то грошовий ценз сплатити все одно доведеться. З цього випливає висновок, що все ж таки не кожен може реалізувати своє пасивне виборче право.

Список використаних джерел:

1. Теорія держави і права: підручник / кол. авт.; кер. авт. кол. Ю.А. Ведерніков. –

Дніпропетровськ: Дніпроп. держ. ун-т внутр. справ, 2015; Ліра ЛТД. – 468 с.

2. Рішення Конституційного Суду України у справі за конституційним поданням 60 народних депутатів України про офіційне тлумачення положень частини першої статті 103 Конституції України в контексті положень її статей 5, 156 та за конституційним зверненням громадян Галайчука Вадима Сергійовича, Подгорної Вікторії Валентинівни, Кислої Тетяни Володимирівни про офіційне тлумачення положень частин другої, третьої, четвертої статті 5 Конституції України (справа про здійснення влади народом) // Офіційний вісник України. – 2005. – № 41. – Ст. 2605.

**Професор кафедри цивільного
права і процесу НАВС к.ю.н.,
доцент**

**Чурпіта Ганна Вікторівна
ВИЗНАННЯ ШЛЮБУ НЕУКЛАДЕНИМ**

Державна реєстрація шлюбу встановлена для забезпечення стабільності відносин між жінкою і чоловіком, охорони прав та інтересів подружжя, їхніх дітей, а також інтересів держави та суспільства. Відповідно до частин 1, 2 ст. 34 Сімейного кодексу України (далі – СК України) присутність нареченої та нареченого в момент реєстрації їхнього шлюбу є обов'язковою. Реєстрація шлюбу через представника не допускається. Тому порушення цієї норми, а саме – реєстрація шлюбу за відсутності одного з наречених, присутність іншої особи як нареченого (нареченої), реєстрація шлюбу за підробленими документами, за довіреністю тощо, свідчать про те, що такий шлюб не є укладеним.

У ЦПК України не передбачено спеціальної процедури розгляду справ про визнання шлюбу неукладеним, а отже, розгляд цієї категорії цивільних справ відбувається на підставі загальних правил окремого провадження. Утім, виходячи з норм СК України, свою специфіку процесуальної форми ці справи вже ж мають, а саме:

1. Заява про визнання шлюбу неукладеним подається до суду за правилами загальної територіальної підсудності – за зареєстрованим у встановленому порядку місцем проживання або за зареєстрованим у встановленому порядку місцем перебування заявника.

2. Заявниками у справах про визнання шлюбу неукладеним можуть бути будь-які заінтересовані особи. Ними найчастіше є подружжя або один із нього.

Відповідно до попередньої редакції цієї норми (до внесення змін Законом України № 1697–VII від 14 жовтня 2014 р.) заяву про визнання шлюбу неукладеним мав право подавати і прокурор, але у такому випадку він не набував цивільного процесуального статусу заявника, а залишався особою, якій законом надано право захищати права, свободи та інтереси інших осіб. Закон України «Про прокуратуру» від 14 жовтня 2014 р. позбавив прокурора відповідного права, що, на наш погляд, є досить спірним, адже розгляд справ про визнання шлюбу неукладеним завжди пов'язаний із встановленням порушень сімейного законодавства України.

Як заінтересовані особи у справах, що аналізуються, можуть брати участь: другий із подружжя; діти подружжя; відповідний орган Державної реєстрації актів цивільного стану (далі – орган ДРАЦСу) та інші особи.

Крім того, відповідно до ст. 45 ЦПК України у справах про визнання шлюбу неукладеним можуть брати участь органи та особи, яким законом надано право захищати права, свободи та інтереси інших осіб.

Зважаючи на те, що ні сімейне, ні цивільне процесуальне законодавство України не містить обмежень щодо представництва у справах про визнання шлюбу неукладеним, заявник, заінтересовані особи, а також органи та особи, яким законом надано право захищати права, свободи та інтереси інших осіб, можуть брати участь у таких справах як особисто, так і через представника.

3. До предмета доказування у справах про визнання шлюбу неукладеним входить тільки один факт – відсутність нареченої і (або) нареченого під час державної реєстрації шлюбу.